

Beter Na Corona

Dirk Holemans

De coronacrisis legt zonder franjes de zwakheden van ons economisch bestel bloot. En dat zijn er heel wat. Het is alsof nu ineens de ogen van de samenleving open gaan voor zaken die al lang als vreemd of zelfs niet vol te houden overkwamen, maar ja, het was nu eenmaal de gang van zaken.

Het is pas nu dat we erkennen hoe onrechtvaardig het is dat die beroepsgroepen die de samenleving overeind houden in tijden van crisis — verpleegsters, verzorgers, kassiersters, etc. — allemaal schromelijk onderbetaald zijn. Zoals een bekende columnist schreef: misschien moeten we af van het idee dat mensen die het meest bijdragen aan ons dagelijks welzijn het minst moeten verdienen. Dat drie vierde van frontwerkers die met zieken in aanraking komen, vrouwen zijn, is een andere *eye opener*. Deze crisis treft vrouwen harder, want het zijn zij ook die eerder thuis blijven om zieke familieleden op te vangen of kinderen thuisonderwijs te verstrekken. Nee, we leven helemaal nog niet in een samenleving waar gelijkheid een gerealiseerde waarde is.

Het blijft verbazen: hoe rijke industrielanden blijven klungelen om te voorzien in voldoende strategische goederen zoals mondkmaskers of gezichtsbeschermers. Dat heeft alles te maken met het blind doorvoeren van een beleid gestoeld op neoliberale hyperglobalisering, waar overheidsbeleid gebaseerd op democratische waarden vervangen is door marktwerking op zoek naar maximale winst en minimale kost. Dat leidt tot productieketens die zich wereldwijd uitstrekken en vaak in handen zijn van multinationals. Niet toevallig staan heel wat fabrieken in streken en landen waar de sociale en milieunormen niet zo streng zijn, als ze al worden gehandhaafd. Met de voorbeelden van falende hyperglobalisering kan je een heel tijdschrift vullen. Belgische bedrijven bleken niet in staat om mondkmaskers te maken, de machines daarvoor staan in China. En ongeveer alle pijnstillers zoals paracetamol die we hier kopen, worden geproduceerd in India. Maar ook in Europa liep van alles fout. Het testen op corona in Nederland liep een tijdje vast toen bleek dat de leverancier van de meeste testtoestellen, het Zwitserse farmabedrijf Roche, niet kon volgen met de aanmaak van reagentia. En omdat het de samenstelling geheim wilde houden, vond het bedrijf het dus aanvaardbaar dat er niet voldoende getest kon worden. Het zwichtte enkel na zware politieke en maatschappelijke druk.

Nog zo'n strategische sector: landbouw en voedsel. Ook daar zijn de productieketens in stukken uit elkaar gevallen. Terwijl de rijken aan de voedselbanken zijn toegenomen, rotten gewassen weg op het veld. Omdat de onderbetaalde seizoensarbeiders niet meer tot bij ons geraken, of de fabrieken hun frieten of varkensvlees voor de verre export niet kwijt geraken. Gelukkig ontdekken meer en meer mensen tegelijk de waarde van korteketenlandbouw, gaan ze met de fiets aankopen doen in de nabijgelegen boerderij.

Het kan niet zijn dat we na de coronacrisis terugkeren naar *business as usual*. Want het vroegere normaal was helemaal niet normaal. Ons economisch bestel leidde en leidt nog steeds tot meer ongelijkheid, catastrofes op gebied van klimaatopwarming en biodiversiteitsverlies, mensen die terecht komen in depressies en burn-outs.

Daarom lanceerde Oikos, samen met tien andere denktanks, tijdschriften en progressieve mediaplatforms, de oproep #BeterNaCorona. Om de krachten te bundelen en zo de ideeën voor een betere toekomst meer kracht te geven. En die ideeën zijn er volop. Het goede nieuws is dat de transitie naar een sociaalecologische samenleving die al nodig was, ons ook de nodige veerkracht kan geven om beter bestand te zijn tegen nieuwe schokken, en even belangrijk: alles in het werk stelt om nieuwe schokken te vermijden. Centraal staat de *Green New Deal*, die onder meer de uitbouw van een sociale kringloopeconomie omvat. Zodat we terug dichterbij huis zaken gaan produceren, klimaatneutraal worden tegen 2050 en stoppen met roofofbouw op de natuur en de leefwereld van inheemse volkeren in het Zuiden. Een andere bouwsteen van de Deal is een nieuwe voedselstrategie, zodat we stoppen met een industrieel landbouwmodel gestoeld op export van monoculturen, die de bodem uitputten en de waters vervuilen. En het *Just Transition Fund* kan ervoor zorgen dat we beroepsgroepen en regio's die afscheid moeten nemen van vervuilende, op fossiele brandstoffen draaiende industrieën, een nieuw perspectief kunnen bieden.

Finaal blijft de opdracht om voldoende groepen in de samenleving te overtuigen van deze noodzakelijke omslag. Dat zal niet zonder slag of stoot gaan, een eerste stap is met overtuiging en argumenten de nieuwe ideeën verdedigen in het publieke debat. En dat is net de bedoeling van #BeterNaCorona, waarvan u de starttekst kan lezen in deze editie.